

Spaanse taal & cultuur

holistisch leren

DÍA INTERNACIONAL DE LA MÚSICA

Conectando en ritmo con Bianca Lerner (Argentina)

D: Bienvenida, Bianca. Bienvenida para tomar este tiempo para hacer una plática, una charla conmigo. El objetivo que tengo con este episodio, este podcast, es dedicarlo al Día Internacional de la Música y porque vos sos una artista de corazón

B: De sangre, diría yo.

D: De sangre, sí, de corazón. De sangre. Quería invitarte, sí, para charlarlo todo, para ver cómo ves vos las cosas. Y bueno, también quiero conectar a los oyentes con gente real del mundo que hable un español real para que también escuchen que hay muchos diferentes modismos, acentos, maneras de decir las cosas.

B: Claro.

D: Y bueno, entonces gracias y bienvenida

B: Muchas gracias, un placer poder intercambiar estos españoles y estas visiones sobre el mundo.

D: Welkom, Bianca. Welkom om deze tijd te nemen om een praatje te maken, een praatje met mij. Het doel van deze aflevering, deze podcast, is om hem te wijden aan Internationale Muziekdag en omdat jij een artiest in hart en nieren bent.

B: In bloed, zou ik zeggen.

D: In bloed, ja, in het hart. Van bloed. Ik wilde je uitnodigen, ja, om over alles te praten, om te zien hoe je dingen ziet. En wel, ik wil de luisteraars ook in contact brengen met echte mensen in de wereld die echt Spaans spreken, zodat ze ook horen dat er veel verschillende idiomen zijn, accenten, manieren om dingen te zeggen.

B: Natuurlijk.

D: En nou, dank je en welkom dan

B: Dank je, een genoegen om deze Spanjaarden en deze visies op de wereld te kunnen uitwisselen.

D: Gracias. Quiero introducirte para que sepan quién sos. Sos percusionista, bailarina, coreógrafa y creadora de círculos de tambores, creando cruces constantemente entre el ritmo y el cuerpo. No sé si quieres agregar algo más

B: No, vamos a ir agregando. Te dejo la palabra a ti.

D: Gracias. Para empezar, siempre me gusta proponerte dos cosas de las que puedes escoger una sin comentarlo con ni una palabra. Eso lo podemos hacer luego. ¿Te parece?

B: Sí, cómo no

D: Vale. ¿Café o mate?

B: Qué difícil. Depende del momento del día, pero café para empezar.

D: Bueno. ¿Tambor o handpan.

B: Tambor.

D: ¿Tambor o cajón

B: Tambor.

D: Obvio. ¿Bailar o hacer música?

B: Es lo mismo para mí, de verdad.

D: Guao. Eso sí lo quiero profundizar un poquito más.

B: Okey.

D: Después, ¿okey? Voy a hacerlo enseguida para no olvidarlo. ¿Argentina o Portugal?

B: Argentina.

D: Okey. ¿Quieres revisar alguna respuesta?

B: La que tú quieras. Estoy disponible.

D: Dank je. Ik wil je voorstellen zodat ze weten wie je bent. Je bent percussioniste, danseres, choreografe en bedenker van drumcirkels, je creëert voortdurend kruisbestuivingen tussen ritme en lichaam. Ik weet niet of je er nog iets aan toe wilt voegen.

B: Nee, we gaan er zo wat aan toevoegen. Ik laat het woord aan jou.

D: Dank je. Om te beginnen vind ik het altijd leuk om met twee dingen te komen waarvan je er één kunt kiezen zonder er met een woord over te reppen. Dat kunnen we later doen, lijkt je dat wat?

B: Ja, natuurlijk.

D: Oké, koffie of mate?

B: Wat een moeilijke. Hangt af van de tijd van de dag, maar koffie om te beginnen.

D: Oké. Trommel of handpan?

B: Trommel.

D: Trommel of cajón?

B: Trommel.

D: Uiteraard. Dansen of muziek maken?

B: Het is allemaal hetzelfde voor mij, echt.

D: Wow. Ik wil daar nog wat dieper op ingaan.

B: Oké.

D: Later, oké? Ik ga het meteen doen zodat ik het niet vergeet. Argentinië of Portugal?

B: Argentinië.

D: Oké. Wil je nog ergens op terugkomen?

B: Wat je maar wilt. Ik ben beschikbaar.

D: Bueno, bailar o hacer música es igual para vos. ¿Cómo es?

B: ¿Cómo es eso? Bueno, diste con una pregunta que es parte de mi esencia. Si miras los videos de cuando era pequeña, siempre aparecía bailando, mi padre tocando el piano, que es un gran artista, y yo bailando en mi casa de Argentina. Y luego a los 11 años mi padre inventa esta dinámica del círculo de tambores y yo, como una niña curiosa, me sumerjo en el tambor. Entonces empiezo a tocar, pero, luego, al momento de elegir una carrera, vuelvo a esa base mía del cuerpo. Entonces, elijo la Licenciatura en Composición Coreográfica en Danza Teatro en la Universidad de Artes de Buenos Aires. Suena difícil, ¿no

D: No, es super interesante. Gracias por elaborarlo un poquito más.

B: Okey.

D: Dices que al final, al punto de escoger tu carrera, volviste a lo del cuerpo.

B: Sí, en realidad elijo esa carrera universitaria y al mismo tiempo, digamos, ya desde muy pequeña, empiezo a trabajar en la percusión y a formarme muy comprometidamente. Viajo a África, viajo a Brasil, Alemania también. Entonces se me presentaban como dos caminos que yo sabía que eran parte de mi ser, pero se presentaban aparentemente paralelos. Y luego al terminar la carrera, de hacer mi tesis y de madurar en mi profesión, ahora a mis 31 años, cuando estoy en el cuerpo pienso en ritmo y cuando estoy en la música pienso en el cuerpo.

B: Así que estoy en un momento donde esos dos caminos se cruzan. Vale lo mismo para mí

D: Me quedo sólo como «guao». Suena superinteresante, pero creo que vamos a practicarlo un poco más profundo en este episodio. Dijiste que te criaste en una familia de artistas. ¿Es eso lo que te inspiró a empezar a tocar y hacer música?

D: Nou, dansen of muziek maken is hetzelfde voor jou. Hoe zit dat?

B: Hoe zit dat? Nou, je komt met een vraag die deel uitmaakt van mijn essentie. Als je de video's bekijkt van toen ik klein was, zie je me altijd dansen, mijn vader speelt piano, die een groot artiest is, en ik dans in mijn huis in Argentinië. En toen ik 11 jaar oud was, vond mijn vader de dynamiek van de drumcirkel uit en ik, als een nieuwsgierig kind, verdiepte me in de drum. Daarna ben ik gaan spelen, maar later, toen het tijd werd om een carrière te kiezen, ben ik teruggegaan naar die basis van mij in het lichaam. Daarom koos ik voor de bachelor in Choreografische Compositie in theaterdans aan de Universidad de Artes de Buenos Aires. Klinkt moeilijk, nietwaar?

D: Nee, het is super interessant. Bedankt voor wat meer uit te wijden.

B: Oké.

D: Je zegt dat je op het einde, bij het kiezen van je carrière, terugging naar het lichaam.

B: Ja, ik heb eigenlijk voor die universitaire opleiding gekozen en tegelijkertijd, laten we zeggen, vanaf zeer jonge leeftijd, ben ik begonnen met slagwerk en me op een zeer geëngageerde manier op te leiden. Ik reisde naar Afrika, ik reisde naar Brazilië, ik reisde ook naar Duitsland. Er waren dus twee wegen waarvan ik wist dat ze deel uitmaakten van mijn wezen, maar ze liepen blijkbaar parallel. En nadat ik mijn studie had voltooid, mijn proefschrift had gemaakt en volwassen was geworden in mijn beroep, denk ik nu op 31-jarige leeftijd, als ik in het lichaam ben, denk ik aan ritme en als ik in de muziek ben, denk ik aan het lichaam.

B: Dus ik ben op een punt waar die twee paden kruisen. Het is hetzelfde voor mij.

D: Ik zit alleen maar zo van "wow". Het klinkt super interessant, maar ik denk dat we het in deze aflevering wat dieper gaan beoefenen. Je zei dat je opgroeide in een familie van artiesten, is dat wat je inspireerde om muziek te gaan spelen en maken?

B: Sí, bueno, como decíamos al principio, la música casi que me vino de sangre. Cada uno crece en una familia diferente. Yo tengo un padre músico y una madre del cuerpo, y la música siempre estaba sonando en casa. Así que creo que influyó mucho en mi elección de profesión y de vocación en la vida, crecer en esa familia donde la música era parte del lenguaje en común

D: Qué bonito. Sí tengo una imagen así todo, no sé, «divertente» con mucha alegría. No sé cómo fue tu juventud, pero esa es la imagen que ahora me viene a la mente.

B: Sí. Bueno, la música es alegría, ¿no? Así que había un poco de eso. Sí, seguro.

D: Qué bonito. ¿Y el ritmo para ti qué significa?

B: Ay, qué pregunta. ¿El ritmo qué significa? Bueno, hace muchos años que vengo investigando sobre el ritmo y soy una fiel creyente que el ritmo es parte de la naturaleza. De la naturaleza que nos rodea y de nuestra naturaleza como seres humanos. Entonces, me gusta pensar el ritmo como algo vital que está en nuestra esencia y que también nos revitaliza. Eso, algo como que es parte de todos los seres vivos. Me gusta esa noción que no la traigo yo, sino ya Platón hablaba de esto

D: Y entonces tampoco dices que es algo que vienes tú a traer, sino que es parte ya de todos nosotros y que no hay que buscarlo, sino que ya es parte, ya está dentro de cada uno de nosotros.

B: Exacto. Eso es como un pilar de mi trabajo. Nunca hablo de un encuentro del ritmo, sino de un reencuentro de cada uno con el ritmo. Es muy importante para mí eso

D: Eso sí suena superbonito, como un refrán, como un reencuentro con el ritmo. ¿Y cómo ayuda tu trabajo? O sea, creo que en todos sus aspectos es la danza, el ritmo, el cuerpo, la música, a la gente a tener ese reencuentro con su propio ritmo.

B: Ja, nou, zoals we in het begin al zeiden, muziek komt bijna uit mijn bloed. Iedereen groeit op in een ander gezin. Ik heb een muzikant als vader en een moeder die van het lichaamswerk is, en muziek was altijd aan de orde thuis. Ik denk dus dat het opgroeien in een gezin waar muziek deel uitmaakte van de gemeenschappelijke taal een grote invloed heeft gehad op mijn keuze van beroep en roeping in het leven.

D: Dat is mooi. Ik heb er wel een beeld van, ik weet niet, "leuk" (Red. Divertente is Italiaans, het moest divertido zijn #polyglotproblems) met veel vreugde. Ik weet niet hoe je jeugd was, maar dat is het beeld dat me nu te binnen schiet.

B: Ja. Nou, muziek is vreugde, toch? Dus er was een beetje daarvan. Ja, zeker weten.

D: Dat is mooi. Wat betekent ritme voor jou?

B: Oh, wat een vraag. Wat betekent ritme voor jou? Ik doe al jaren onderzoek naar ritme en ik ben ervan overtuigd dat ritme deel uitmaakt van de natuur. Van de natuur die ons omringt en van onze natuur als mens. Ik zie ritme dus graag als iets vitaals dat in onze essentie zit en dat ons ook nieuw leven inblaast. Dat, iets dat deel uitmaakt van alle levende wezens. Ik hou van deze notie, die ik hier niet zelf breng, maar Plato sprak er al over.

D: En dan zeg je ook niet dat het iets is dat jij komt brengen, maar dat het al deel uitmaakt van ons allemaal en dat we er niet naar hoeven te zoeken, maar dat het al deel uitmaakt, dat het al in ieder van ons aanwezig is.

B: Precies. Dat is als een pijler van mijn werk. Ik spreek nooit van een ontmoeting van ritme, maar van een hernieuwde ontmoeting van ieder van ons met ritme. Dat is heel belangrijk voor me.

D: Dat klinkt inderdaad supermooi, als een gezegde, als een hernieuwde kennismaking met ritme. En hoe helpt jouw werk daarbij? Ik bedoel, ik denk dat in al zijn aspecten het de dans is, het ritme, het lichaam, de muziek, het helpt mensen om die hereniging met hun eigen ritme te hebben.

B: Bueno, el reencuentro con algo que nos es propio es naturalmente un alivio, como una sensación de plenitud. Imagínate reencontrarte con algo que has abandonado o que se ha alejado. Entonces, ese proceso de reencuentro siempre es feliz, ¿verdad? Entonces, creamos junto con Circulo de Tambores Argentina, mi padre y todo el equipo, que esta dinámica puede ayudar a lo más profundo de cada persona en los diferentes ámbitos donde trabajamos. Te hablo desde un gerente de una empresa hasta la fundación con chicos de rehabilitación de adicciones, en la cual trabajamos hace 20 años, hasta un círculo de mujeres, hasta una cooperativa rural en el medio de Nicaragua

B: La ayuda es inmediata. El impacto de ese reencuentro es muy visible. Así que es una dinámica que ayuda a cualquier tipo de ser humano.

D: No sabía eso de que trabajabas también con gente que quiere salir de su adicción y sí, es superinteresante eso porque no sólo es un círculo de tambores que puede divertir, por ejemplo, a un negocio, porque veo que también haces eventos con negocios

B: Sí.

D: Me imagino, por ejemplo, para construir un equipo, para ver cómo son las dinámicas entre las relaciones, pero guao. ¿Cómo empezaste a hacer ese trabajo, por ejemplo, con esa gente que quisiera salir de su adicción?

B: Bueno, en realidad el trabajo del Círculo de Tambores con adicciones es superinteresante. Es uno de mis ámbitos favoritos y donde trabajo hace 15 años, desde que soy muy chiquitita. Mi padre, César Lerner, ya tenía este espacio como parte de la red de profesionales de este centro ambulatorio en Buenos Aires. Y mira qué curioso, que fue el primer círculo de tambores que yo coordiné. Con 19 años entré en la Fundación y empecé a hacer esta dinámica cada sábado junto con los chicos que estaban en tratamiento de diferentes adicciones.

B: Wel, de hereniging met iets dat van ons is, is natuurlijk een opluchting, als een gevoel van volheid. Stel je voor dat je herenigd wordt met iets dat je in de steek hebt gelaten of dat weg is gegaan. Dus, dat proces van hereniging is altijd een gelukkig proces, is het niet? Wij geloven dus, samen met Circulo de Tambores Argentina, mijn vader en het hele team, dat deze dynamiek het diepste van ieder mens kan helpen in de verschillende gebieden waarin wij werken. Ik heb het over een manager van een bedrijf, een stichting met kinderen in verslavingsrevalidatie, waar we al 20 jaar aan werken, een vrouwencirkel, een plattelandscoöperatie in het midden van Nicaragua.

B: De hulp is onmiddellijk. Het effect van die reünie is zeer zichtbaar. Dus het is een dynamiek die elk soort mens helpt.

D: Dat wist ik niet dat je ook werkt met mensen die van hun verslaving af willen komen en ja, dat is super interessant want het is niet alleen een drumcirkel die bijvoorbeeld een bedrijf kan vermaken, want ik zie dat je ook evenementen doet met bedrijven.

B: Ja.

D: Ik kan me voorstellen, bijvoorbeeld, om een team te bouwen, om te zien hoe de dynamiek is tussen de relaties, maar wow. Hoe ben je dat werk gaan doen, bijvoorbeeld met die mensen die graag van hun verslaving af willen komen?

B: Nou, eigenlijk is het werk van de Drumcirkel met verslavingen erg interessant. Het is een van mijn favoriete gebieden en ik werk er al 15 jaar in, sinds ik heel jong was. Mijn vader, César Lerner, beschikte reeds over deze ruimte als deel van het netwerk van professionals van dit ambulante centrum in Buenos Aires. En kijk hoe vreemd het is, het was de eerste drumcirkel die ik coördineerde. Toen ik 19 jaar oud was kwam ik bij de Stichting en ik begon deze dynamiek elke zaterdag te doen met kinderen die in behandeling waren voor verschillende verslavingen.

D: ¿Y cómo fue eso para vos siendo tan joven

B: Qué linda pregunta. Es muy sanador. Claro que cuando empecé siendo pequeña empecé de la mano de mi padre y de profesionales en adicciones. Y fue desafiante en ese momento porque la gente, los chicos en tratamiento eran más grandes que yo y venían por diferentes adicciones y cada persona es como un panorama diferente. Pero me fui curtiendo, como decimos en Argentina, y siempre la sensación era de que yo daba mucho a ese espacio, porque requiere mucha energía.

B: Pero ver cada transformación de estas personas me devolvía el doble de lo que yo daba. Así que se volvió una pasión para mí. Y también me volví como muy sabedora de este tipo de tratamiento, de cómo vincular la música con estos trastornos de adicción

D: Me encanta, me sacaste una gran sonrisota aquí. Me imagino, como dijiste, que siempre te dio el doble de vuelta, ¿no? Y me imagino también que eso es el resultado de un círculo, porque en un círculo se mantiene siempre la energía dentro y se regenera.

B: Exacto. Sí, en el ámbito corporativo se llama sinergia, esta energía como sustentable, yo la llamo, que uno da mismo en el tambor, uno da gravedad, da energía, da descarga al tambor y «pum», el tambor te devuelve. Y uno da al círculo y no es que se agota, sino todo el tiempo está circulando esa sinergia. Sí, sin duda.

D: Guau. Siempre me veo diciendo guau. Sí, me encanta. Estoy súper fascinada con el trabajo que haces y ahora que estoy hablando con vos aún más me encanta. Me encantaría poder atender.

D: En hoe was het voor jou op zo'n jonge leeftijd?

B: Wat een goede vraag. Het is erg genezend. Natuurlijk, toen ik als klein kind begon, deed ik het met mijn vader en met verslavingsdeskundigen. En het was een uitdaging in die tijd omdat de mensen, de kinderen die in behandeling waren ouder waren dan ik en ze kwamen van verschillende verslavingen en elke persoon is als een ander plaatje. Maar ik werd beter, zoals we in Argentinië zeggen, en ik heb altijd het gevoel gehad dat ik veel aan die ruimte heb gegeven omdat het veel energie vergt.

B: Maar elke transformatie van deze mensen gaf me twee keer zoveel terug als ik gaf. Dus werd het een passie voor me. En ik kreeg ook veel kennis over dit soort behandeling, over hoe muziek te koppelen aan deze verslavingsstoornissen.

D: Ik vind het geweldig, je hebt een grote glimlach van mij hier. Ik stel me voor, zoals je zei, het gaf je altijd de dubbele terug, toch? En ik stel me ook voor dat dat het resultaat is van een cirkel, want in een cirkel houd je de energie altijd binnen en regenerereert die zichzelf.

B: Precies. Ja, in het bedrijfsleven heet het synergie, deze energie als duurzaam, noem ik het, die je jezelf geeft in de trommel, je geeft zwaartekracht, je geeft energie, je geeft ontlading aan de trommel en bang, de trommel geeft het aan je terug. En men geeft aan de cirkel en het is niet dat het uitput, maar de hele tijd circuleert deze synergie. Ja, zonder twijfel.

D: Wauw. Ik zie mezelf de hele tijd wauw zeggen. Ja, ik vind het geweldig. Ik ben super gefascineerd door het werk dat je doet en nu ik nog meer met je praat vind ik het nog geweldiger. Ik zou graag in staat zijn om mee te doen.

B: Qué linda. Es profundo y es. Sí, claro, ya vas a venir. Y lo que me gusta de mi profesión y de mi vida es que supe ampliar este mundo de la percusión y cruzarlo con el cuerpo y cruzarlo con lo social y lo corporativo. Es como que trato de mantenerlo fresco y que los mundos no sean endógenos, que no sean cerrados y no poder cruzar y dialogar con el mundo de la salud, con el mundo de las organizaciones, de las empresas. La verdad es que esos cruces son los que más me divierten.

D: Entonces, también es bien holístico lo que haces.

B: Sí, claro que sí. Sí, holístico e integral, como lo quieras llamar, sí, sin duda.

D: ¿Y a vos cómo te ha ayudado a reencontrar tu propio ritmo?

B: Qué linda. A ver, yo siempre digo que creo que si no tocara el tambor todos los días de mi vida, o algo, estaría mucho más loca de lo que estoy. Entonces, la experiencia es en primera persona

B: A ver, lo tengo muy incorporado, por suerte, a mi vida. Y mira, la primera vez que fui a terapia acá en Argentina, vos sabés que todos vamos a terapia, me acuerdo que era muy pequeña, adolescente, y fui con esta sensación de que lo que yo tocaba era un reflejo de lo que yo era. Todo lo que yo veía, mi toque, mi creatividad y mi tambor era un fiel espejo de mi personalidad, de lo que yo era.

B: Así que el tambor es como eso, mi espejo, como mi «feedback» día a día de cuáles son mis puntos fuertes, cuáles son los puntos que tengo que trabajar y siempre estar atenta a eso como una constante escucha con lo de uno y poder ir calibrando ese ritmo, como que el ritmo constantemente sea genuinamente lo que somos. Es un gran trabajo, pero es muy honesto.

D: Y ya bien joven para tener una revelación sobre vos misma.

B: Wat lief. Het is heel diep en het is. Ja, natuurlijk, je gaat wel komen. En wat ik zo leuk vind aan mijn beroep en mijn leven is dat ik in staat ben geweest om deze wereld van percussie uit te breiden en te kruisen met het lichaam en met het sociale en het zakelijke. Het is alsof ik probeer het fris te houden en dat de werelden niet endogeen zijn, dat ze niet gesloten zijn en dat ik niet kan oversteken en dialogeren met de wereld van de gezondheid, met de wereld van de organisaties, van de bedrijven. De waarheid is dat deze cross-overs mij het meest bevallen.

D: Dus, het is ook erg holistisch wat je doet.

B: Ja, natuurlijk is dat zo. Ja, holistisch en integraal, hoe je het ook wilt noemen, ja, geen twijfel mogelijk.

D: En hoe heeft het je geholpen om je eigen ritme te vinden?

B: Wat een mooie vraag. Eens kijken, ik zeg altijd dat ik denk dat ik een stuk gekker zou zijn dan ik ben als ik niet elke dag of zo drum. Dus, de ervaring is in de eerste persoon

B: Laten we eens kijken, ik heb het heel erg eigen gemaakt, gelukkig, in mijn leven. En kijk, de eerste keer dat ik hier in Argentinië in therapie ging, weet je, we gaan allemaal in therapie, herinner ik me dat ik heel jong was, een tiener, en ik ging met het gevoel dat wat ik aanraakte een weerspiegeling was van wat ik was. Alles wat ik zag, mijn spel, mijn creativiteit en mijn drummen was een spiegel van mijn persoonlijkheid, van wie ik was.

B: Dus de drum is als dat, mijn spiegel, als mijn feedback dag na dag van wat zijn mijn sterke punten, wat zijn de punten waaraan ik moet werken en om altijd aandacht te hebben voor dat als een constante luisteren naar wat er in je en in staat zijn om dat ritme te kalibreren, zodat het ritme voortdurend is wat we echt zijn. Het is een grote klus, maar het is heel eerlijk.

D: En jong genoeg om een openbaring over jezelf te hebben.

B: Es verdad, tenés razón. Creo que tenía unos 16, 17 años. Tenés razón.

D: Sí. Entonces, estás ya desde mucho tiempo, lo has estado desarrollando y elaborando también.

B: Sí, bueno, también es como las inteligencias que uno entrena. Por suerte nací en una casa que siempre me abrió esas puertas. Pero, sí, el arte es todo el tiempo una puerta a uno mismo. Y al crecer en esa matriz se me hizo natural... Sí, también nunca hubo una solemnidad con eso, como que ahora se llama espiritualidad o autoayuda. Y para mí siempre el arte con esa dimensión está en constante comunicación.

D: Y ese proceso creativo del que hablas como tu tambor siendo tu espejo, ese también ha sido, cómo lo digo, el motivo de reflejarlo así como lo haces con este proceso de organizar los círculos viajando por el mundo con diferentes grupos. O sea, negocios, adictos, mujeres rurales. Este proceso ha sido un proceso creativo en el sentido de que estás reflejando tus propios... Las revelaciones que hayas tenido sobre vos misma lo estás compartiendo con la gente que vayas conociendo.

B: Sí, es de lo que más me gusta, la verdad, porque si no sería como una percussionista más convencional, quizás en el estudio o en el escenario. Amo compartir esto con la gente porque, bueno, en diversos ámbitos el saber cómo entra una persona en el círculo de tambores y cómo se va es tan transformador que si yo puedo ser testigo y ayudar ese pequeño proceso, digo, sean tres años en una rehabilitación de droga dependencia o sea en un evento de una hora que igual se puede ver una transformación en aquella persona, ser testigo de eso es una bendición

B: Dat klopt, je hebt gelijk. Ik denk dat ik ongeveer 16, 17 was. Je hebt gelijk.

D: Ja. Dus, je loopt al een lange tijd mee, je hebt het ook ontwikkeld en uitgewerkt.

B: Ja, nou, het is ook zoals de intelligenties die je traint. Gelukkig ben ik geboren in een huis dat altijd die deuren voor me opende. Maar, ja, kunst is altijd een deur naar jezelf. En toen ik opgroeide in dat nest, kwam het vanzelf bij me op... Ja, er was nooit iets plechtigs aan, zoals wat nu spiritualiteit of zelfhulp genoemd wordt. En voor mij is kunst altijd in constante communicatie met die dimensie.

D: En dat creatieve proces waar je het over hebt als je drum die je spiegel is, dat is ook, hoe zal ik het zeggen, de reden geweest om het zo goed te weerspiegelen als je doet met dit proces van het organiseren van de cirkels die met verschillende groepen over de wereld reizen. Ik bedoel, zaken, verslaafden, plattelandsvrouwen. Dit proces is een creatief proces geweest in de zin dat je je eigen... De openbaringen die je over jezelf hebt gehad en die je deelt met de mensen die je ontmoet...

B: Ja, dat vind ik het leukste, om eerlijk te zijn, want anders zou ik een meer conventionele percussionist zijn, misschien in de studio of op het podium. Ik vind het heerlijk om dit met mensen te delen, want op verschillende gebieden is het zo transformerend om te weten hoe iemand de drumcirkel binnenkomt en weer verlaat, dat als ik getuige kan zijn en dat kleine proces kan helpen, ik bedoel, of het nu drie jaar in een afkickkliniek voor drugsverslaafden is of een evenement van een uur waarbij je nog steeds een transformatie in die persoon kunt zien, om daar getuige van te zijn is een zegening.

B: Y también es algo que lo tengo tan naturalizado y que quizá mi don no sea el de la percusión solo, sino de poder conectarte con el ritmo. He desarrollado como esa varita mágica. Y me encanta ayudarte a mostrarte el camino hacia ese ritmo y hacia ese bienestar. Creo que esa es mi profesión.

D: Sos maga

B: Algo así. Una bruja moderna.

D: Vi ayer, creo, en tus historias de Instagram que después de 15 minutos ya tenías a un grupo tocando tambores, pero como una canción. Y yo me quedé asustada, como que guao, ella sí sabe tener a esa gente siguiéndola y al mismo tiempo buscar o tener esa confianza en sí misma de poder compartir eso con un grupo. Yo me considero una de esas personas que no sabe tocar instrumentos.

B: Tengo muchos de esos que llegan y me dicen «Pero, mirá que yo no tengo ritmo» y yo les muestro en 15 minutos que sí tienen ritmo, sólo que se lo olvidaron, pero lo tienen.

D: ¿Y entonces crees que es el círculo que le empodera a esa gente? Por un lado tener esa confianza en sí misma y por otro lado tener un grupo con quien llevarse

B: Sí. Mira, sólo antes de responderte la pregunta, Debby, te voy a dar un dato de color muy gracioso de estos 15 minutos. Hace muchos años en Buenos Aires viene una agencia y nos dice «Mirá, tenemos dos grupos de 150 personas de la empresa Google. En 15 minutos, los 150 tienen que tocar como una batucada». Con César Lerner nos quedamos atónitos por el desafío. 150 personas tenían que sonar juntas en 15 minutos. Te juro que fue posible.

D: ¿Sí?

B: Te juro. Fue así como un ícono en nuestra historia, pero haciendo la receta correcta es posible. Así que me acordé eso de los 15 minutos.

B: En het is ook iets dat zo natuurlijk voor me is en misschien is mijn gave niet alleen percussie, maar in staat zijn om me te verbinden met ritme. Ik heb me ontwikkeld als dat toverstokje. En ik help je graag de weg te wijzen naar dat ritme en naar dat welzijn. Ik denk dat dat mijn beroep is.

D: Je bent een tovenaars.

B: Zoiets als dat. Een moderne heks.

D: Ik zag gisteren, geloof ik, op je Instagram stories dat je na 15 minuten al een groepje had drummen, maar dan als een liedje. En ik werd gek, zo van: wow, ze weet wel hoe ze die mensen achter haar aan moet krijgen en tegelijkertijd dat vertrouwen in zichzelf moeten zoeken of hebben om dat met een groep te kunnen delen. Ik beschouw mezelf als een van die mensen die niet weet hoe ze een instrumenten moet bespelen.

B: Ik krijg veel van die mensen die naar me toe komen en zeggen: "Maar kijk, ik heb geen ritme" en ik laat ze in 15 minuten zien dat ze wel ritme hebben, ze zijn het alleen vergeten, maar ze hebben het wel.

D: En dus denk je dat het de cirkel is die deze mensen kracht geeft? Aan de ene kant dat zelfvertrouwen hebben en aan de andere kant een groep hebben om in mee te gaan.

B: Voordat ik de vraag beantwoord, Debby, geef ik je een grappig kleurrijk feit van deze 15 minuten. Vele jaren geleden in Buenos Aires, kwam een agentschap naar ons toe en zei: "Kijk, we hebben twee groepen van 150 mensen van Google. In 15 minuten, moeten de 150 spelen als een batucada". César Lerner en ik waren verbijsterd door de uitdaging. 150 mensen moesten in 15 minuten samenspelen. Ik zweer dat het mogelijk was.

D: Ja?

B: Ik zweer het. Het was zo'n icoon in onze geschiedenis, maar als je het recept goed maakt is mogelijk. Dus ik herinnerde me dat 15 minuten ding.

D: Y entonces me imagino que también no sos sólo vos quien maneja todo este grupo, sino también el grupo en sí

B: Sí. Bueno, volviendo a esta pregunta, sí. Claramente, digamos, el círculo sean ocho personas, 10 personas, 50, 100 o 500 antes de la pandemia. Hay algo que nosotros ponemos a favor que es esta sinergia. Yo lo llamo como un cardumen, es como una microsociedad que funciona bien y eso también es muy lindo de sentir, como una microsociedad que funciona, que hay escucha, que hay respeto, que hay compromiso con lo que estamos haciendo, que hay pertenencia. Entonces, es muy regocijante ser parte de una experiencia comunitaria tan positiva y tan poética.

D: Qué fascinante, la verdad. Me gustaría... Un día voy a ser parte de eso, te lo prometo.

B: Claro que sí.

D: Entonces los círculos, la música, te permite a vos llevar a conocer el mundo, ¿verdad? Sí, ahora estás en Portugal, has ido a España, también antes en Nicaragua, dijiste, pero me imagino que muchos más lugares. ¿Influye mucho la cultura de la gente en los círculos que

B: Sí, sin duda. Justo ayer acá, coordinando en Portugal, le decía a una persona que para mí poder coordinar en un territorio específico es entrar al corazón de la cultura. Es increíble para mí eso y sin duda la geografía donde estoy determina el círculo de tambores porque, la matriz rítmica digamos, los ritmos siempre fueron una parte muy primaria de cada cultura, de cada geografía, de las tradiciones. Entonces, una cultura africana suena diferente a la cultura de Europa del Este, de la cultura latinoamericana o, bueno, oriental.

D: En dan stel ik me voor dat het ook niet alleen jij bent die deze hele groep leidt, maar ook de groep zelf.

B: Ja. Nou, om terug te komen op deze vraag, ja. Het is duidelijk, laten we zeggen, de cirkel is acht mensen, 10 mensen, 50, 100 of 500 voor de pandemie. Er is iets waar we voor pleiten en dat is deze synergie. Ik noem het als een school vissen, het is als een micro-samenleving die goed functioneert en dat is ook heel fijn om te voelen, als een micro-samenleving die functioneert, dat er geluisterd wordt, dat er respect is, dat er betrokkenheid is bij wat we doen, dat er saamhorigheid is. Het is dus zeer verheugend om deel uit te maken van zo'n positieve en poëtische gemeenschapservaring.

D: Hoe fascinerend, echt. Ik zou graag... Op een dag zal ik er deel van uitmaken, dat beloof ik je.

B: Natuurlijk zul je dat.

D: Dus de cirkels, de muziek, het stelt je in staat om de wereld te zien, toch? Ja, je bent nu in Portugal, je bent in Spanje geweest, je bent ook al in Nicaragua geweest, zei je, maar ik kan me nog veel meer plaatsen voorstellen. Heeft de cultuur van de mensen veel invloed in de kringen die je hebt?

B: Ja, dat doet het zeker. Gisteren nog vertelde ik iemand hier, coördinerend in Portugal, dat voor mij de mogelijkheid om in een bepaald gebied te coördineren betekent dat ik in het hart van de cultuur binnendring. Het is ongelooflijk voor mij en zonder twijfel bepaalt de geografie waar ik ben de drumcirkel omdat, laten we zeggen, de ritmische matrix, de ritmes altijd een zeer primair onderdeel zijn geweest van elke cultuur, van elke geografie, van de tradities. Een Afrikaanse cultuur klinkt dus anders dan een Oost-Europese cultuur, een Latijns-Amerikaanse cultuur of, nou ja, een Oosterse cultuur.

B: Entonces, humildemente yo viniendo desde Argentina, que Argentina suena de una manera particular, cada vez que entro a un nuevo círculo, tambores, donde sea, hay algo que es común, que es humano, que es compartido por las diferentes culturas y hay ciertas particularidades de cada país o de cada geografía. Sí, sin duda.

D: Nunca lo pensé así. O sea, me estás diciendo que cada lugar tiene sus propios sonidos y me encanta. O sea, nunca lo había visto así, pero qué bonito.

B: Sí. No soy ni antropólogo ni historiadora, pero a partir de mi experiencia puedo confirmar eso. Y aparte es lindo pensar que es como un ADN de cada lugar y de cada persona, más allá de que hay muchas cosas que compartimos.

D: Y tal vez es una pregunta rara, pero ¿podrías describir cómo suena, por ejemplo, Buenos Aires y Lisboa?

B: Bueno, no quiero ser presumida ni «prejuiciar». A ver, hay algo que sí podemos encontrar en común, digamos, que las ciudades suenan parecidas a esta altura de la vida. Digamos, las ciudades que están «cosmopolizadas» suenan más o menos parecido porque hay algo que nos une. Buenos Aires tiene como toda una cultura de murga, que es un tipo de música de bombo. Es bastante temperamental. Portugal es, digamos, un poco más introvertida.

B: Estoy muy verde para sacar estas conclusiones, pero me animaría a ir por ese lado. Buenos Aires es fuerte.

D: Es fuerte. Yo nunca he ido a Argentina.

B: Te va a encantar. La vas a pasar increíble. Debby, agéndate un viaje a Argentina. Es increíble. Es una locura. Buenos Aires y Argentina es un país enorme y súper generoso.

B: Dus, nederig kom ik uit Argentinië, dat Argentinië klinkt op een bepaalde manier, elke keer als ik een nieuwe cirkel binnenga, trommels, waar dan ook, is er iets dat gemeenschappelijk is, dat menselijk is, dat gedeeld wordt door de verschillende culturen en er zijn bepaalde bijzonderheden van elk land of elke geografie. Ja, er is geen twijfel

D: Zo heb ik er nooit over nagedacht. Ik bedoel, je vertelt me dat elke plek zijn eigen geluiden heeft en daar hou ik van. Ik bedoel, ik heb er nooit zo over nagedacht, maar het is prachtig.

B: Ja, ik ben geen antropoloog of historicus, maar uit ervaring kan ik dat bevestigen. En het is ook leuk om te denken dat het als een DNA van elke plaats en van elke persoon is, ook al zijn er veel dingen die we delen.

D: En misschien is het een rare vraag, maar zou je kunnen beschrijven hoe bijvoorbeeld Buenos Aires en Lissabon klinken?

B: Nou, ik wil niet zelfingenomen of "bevooroordeeld" zijn. Eens kijken, is er iets dat we gemeen kunnen hebben, laten we zeggen, dat steden op dit punt in het leven vergelijkbaar klinken. Laten we zeggen dat de steden die "gekosmopoliseerd" zijn, min of meer op elkaar lijken omdat er iets is dat ons bindt. Buenos Aires heeft een hele murga cultuur, wat een soort van drum muziek is. Het is nogal temperamentvol. Portugal is, laten we zeggen, een beetje meer introvert.

B: Ik ben te groen om die conclusies te trekken, maar ik zou die kant op gaan. Buenos Aires is sterk.

D: Het is sterk. Ik ben nog nooit in Argentinië geweest.

B: Je gaat het geweldig vinden. Je gaat een geweldige tijd hebben. Debby, ga eens naar Argentinië. Het is verbazingwekkend. Het is te gek. Buenos Aires en Argentinië is een enorm en supergul land.

D: Sí, quiero ir, te lo juro. ¿Y podrías describir para la gente que escuche cómo es vivir? Sé que son preguntas difíciles, porque más bien no tienen una respuesta general, sino estoy preguntando por tu experiencia. ¿Cómo es vivir en una ciudad multicultural y una ciudad tan bomba, como decís, como Buenos

B: Buenos Aires es una bomba y es una jungla, yo diría, con su sabor y también con sus exigencias. El ritmo es acelerado en general. Cuando te sentás a tocar tambores, el tempo suele ir hacia adelante. No es aletargado, sino que suele precipitarse. No es tan multicultural. O sea, estoy sintiendo una diferencia de estar ahora en Europa; cómo se conjuga diferente esa multiculturalidad. Pero, bueno, Buenos Aires es riquísima a nivel musical, a nivel percusivo y es muy curiosa.

B: La gente hace muchas cosas y siempre está curiosa. La verdad es que es hambrienta Buenos Aires, en el mejor de los sentidos.

D: Ya tengo muchas ganas.

B: Sí

D: ¿Y en cuanto a los círculos...? O sea, empezaste allí en Buenos Aires, ¿verdad? ¿Cómo te inspiró eso a ir viajando por el mundo con los círculos de tambores?

B: Bueno, sí, empecé en Buenos Aires en distintos ámbitos, en salud, con empresas. Pero, bueno, es medio el sueño del pibe, decimos en Argentina, como poder viajar con la música. ¿Quién no sueña con viajar con la música o viajar con lo que uno hace? Así que si mal no recuerdo la primer posibilidad donde se me abrió hacia el mundo tan enormemente fue por esta amiga que adoro, Rosana, que simplemente vivía en Argentina. Luego volvió a Nicaragua.

D: Ja, ik wil gaan, ik zweer het. En kun je voor de mensen die luisteren beschrijven hoe het is om er te wonen? Ik weet dat dit moeilijke vragen zijn, omdat ze niet echt een algemeen antwoord hebben, maar ik vraag naar jouw ervaring. Hoe is het om te leven in een multiculturele stad en zo'n geweldige stad, zoals je zegt, als Buenos Aires?

B: Buenos Aires is fantastisch en het is een jungle, zou ik zeggen, met zijn smaak en ook met zijn eisen. Het tempo is snel in het algemeen. Als je gaat zitten drummen, heeft het tempo de neiging naar voren te gaan. Het is niet lethargisch, maar het heeft de neiging te haasten. Het is niet zo multicultureel. Ik bedoel, ik merk een verschil nu ik in Europa ben; hoe dat multiculturalisme anders samenkomt. Maar Buenos Aires is zeer rijk op muzikaal en percussief vlak, en het is zeer merkwaardig.

B: Mensen doen veel dingen en ze zijn altijd nieuwsgierig. De waarheid is dat Buenos Aires hongerig is, in de beste zin van het woord.

D: Ik kijk er nu al naar uit

B: Ja.

D: En hoe zit het met de cirkels...? Ik bedoel, je bent daar in Buenos Aires begonnen, toch, hoe heeft dat je geïnspireerd om de wereld rond te reizen met drum circles?

B: Nou, ja, ik begon in Buenos Aires op verschillende gebieden, in de gezondheidszorg, met bedrijven. Maar het is een kinderdroom, zoals we in Argentinië zeggen, om te kunnen reizen met muziek. Wie droomt er niet van reizen met muziek of reizen met wat je doet? Als ik het me goed herinner, was de eerste mogelijkheid waarbij ik zo enorm werd opengesteld voor de wereld, die van een vriendin die ik heel erg liefheb, Rosana, die toevallig in Argentinië woonde. Toen ging ze terug naar Nicaragua.

B: Me extrañaba mucho. Entonces, me llevó a Nicaragua para volver a encontrarnos con el círculo de tambores con una mujer muy generosa que le gustó mi trabajo y empezó a llevarme y a fundirme por ahí.

B: Así que, bueno, después se abrió Honduras. Ahora Europa. Pero sí, bastante pequeña. Creo que fue a los veintitantos años que se me abrió en principio Centroamérica y después España y Europa.

D: Suena como un sueño. Qué bonito poder viajar. O sea, no sólo viajar, pero también apostar algo que para vos es tu sangre, como dijiste, y me imagino que significa mucho también para vos poder hacer eso.

B: Sí, sin duda. Atrás del sueño y esto que suena tan idílico también, por supuesto, hay que decir que mucho esfuerzo, mucho trabajo, mucha formación, mucha producción. Después el momento es un sueño, pero hay que trabajar para llegar a estos lugares.

D: Sí, toma mucha organización y también me imagino hay que hacerle huevo, como dicen en Nicaragua.

B: Sin duda. Yo soy una fiel trabajadora. Creo que eso es de lo más importante. Trabajar y seguir un rumbo de pasión y de convicción de lo que uno hace.

D: Y después el gozo.

B: Sí, no olvidarse de gozar, por favor.

D: Y también lanzaste tu propia línea de instrumentos, ¿no?

B: Ze miste me heel erg. Dus nam ze me mee naar Nicaragua om elkaar opnieuw te ontmoeten in de drumcirkel met een zeer gulle vrouw die mijn werk leuk vond en me begon mee te nemen en rond te leiden.

B: Dus, nou, toen kwam Honduras op de proppen. Nu Europa. Maar ja, ik was nog vrij klein. Ik denk dat het in mijn vroege twintiger jaren was dat Midden-Amerika zich voor het eerst voor mij opende en daarna Spanje en daarna Europa.

D: Het klinkt als een droom. Wat fijn om te kunnen reizen. Ik bedoel, niet alleen reizen, maar ook wedden op iets dat in je bloed zit, zoals je zei, en ik kan me voorstellen dat het veel voor je betekent om dat ook te kunnen doen.

B: Ja, zonder twijfel. Achter de droom, en ook dit klinkt zo idyllisch, gaat natuurlijk veel inspanning, veel werk, veel training, veel productie schuil. Dan is het moment een droom, maar je moet werken om op deze plaatsen te komen.

D: Ja, het vergt veel organisatie en ik stel me ook voor dat je er moeite voor moet doen (Red. eieren maken), zoals ze in Nicaragua zeggen.

B: Geen twijfel mogelijk. Ik ben een harde werker. Ik denk dat dat het belangrijkste is. Om te werken en een koers te volgen met passie en overtuiging in wat je doet.

D: En dan de vreugde.

B: Ja, vergeet niet te genieten, alsjeblieft.

D: En je hebt ook je eigen instrumentenlijn gelanceerd, nietwaar?

B: Sí, eso fue un descubrimiento, una cosecha de la pandemia que cada uno trajo otra cosa. Pero después de entregarme la virtualidad, con lo difícil que es hacer música por Zoom o por alguna plataforma, de repente imaginé este tambor, es un tambor de mano, es un tambor que yo siempre uso en mis círculos, que es un híbrido entre un tambor chamánico y un bodhrán. Es el tambor, bueno, que empodera, que lleva el ritmo en todos mis círculos de tambores.

B: Y yo sabía qué es lo que necesitaba y dije ¿por qué no obtener mi tambor? Como también un tambor que yo, después de mi experiencia, sé que suena de manera muy potente y combinarlo con los demás. Entonces hice esta marca que se llama Pulso, que es muy significativa para mí, que tiene toda esta filosofía del ritmo como pilar del ser, vitales, y también como una calidad de instrumento profesional siendo percusionista, que es importante para mí cuidar y compartir con aquellos que quieran tener la experiencia y su primer tambor

D: Pero eso sí requiere ser una música de verdad, saber lanzar tu propia línea de instrumentos y también que... No te digo de broma, pero hay que conocer bien lo que se requiere para tener un buen sonido, el material y todo.

B: Sí. También como cierto compromiso con la gente. A ver, yo trabajo de propiciar y convidar el ritmo a los demás. Pero muchas veces pasa que hay mucho chantaje. No sé cómo se dice en nicaragüense o en español. Y, no sé, de que te den un instrumento o que te vendan un instrumento y que no suene. Y para sentir el ritmo, el instrumento tiene que ser noble, tiene que sonar. Este tambor tiene un grave que te toca el corazón. Entonces, si querés invitar a la experiencia rítmica, que el tambor te acompañe en su sonido y eso es parte de tener un buen instrumento.

B: Ja, dat was een ontdekking, een oogst van de pandemie die iedereen iets anders bracht. Maar nadat ik me de virtualiteit had eigen gemaakt, met hoe moeilijk het is om muziek te maken via Zoom of via een of ander platform, bedacht ik plotseling deze trommel, het is een handtrommel, het is een trommel die ik altijd gebruik in mijn kringen, die een hybride is tussen een sjamanistische trommel en een bodhrán. Het is de trommel, nou, het is de trommel, nou, die kracht geeft, het is de trommel die het ritme draagt in al mijn drum kringen.

B: En ik wist wat ik nodig had en ik zei waarom niet mijn drum binnenhalen? Zoals ook een drum waarvan ik, na mijn ervaring, weet dat hij echt krachtig klinkt en die combineer met de anderen. Dus heb ik dit merk gemaakt, Pulso genaamd, wat veel voor mij betekent, met al deze filosofie van ritme als een vitale pijler van het zijn, en ook als een kwaliteit van een professioneel instrument als percusionist, wat voor mij belangrijk is om voor te zorgen en te delen met degenen die de ervaring en hun eerste drum willen hebben.

D: Maar dat vereist wel dat je een echte muzikant bent, dat je weet hoe je je eigen instrumentarium moet inzetten, en ook dat.... Ik maak geen grapje, maar je moet echt weten wat er nodig is om een goed geluid te hebben, het materiaal en alles.

B: Ja, het is ook als een zekere verbintenis met mensen. Ik bedoel, ik werk om anderen aan te moedigen en uit te nodigen voor het ritme. Maar het gebeurt vaak dat er veel chantage is. Ik weet niet hoe ik het in het Nicaraguaans of Spaans moet zeggen. En, ik weet het niet, ze geven je een instrument of ze verkopen je een instrument en het klinkt niet. En om het ritme te voelen, moet het instrument nobel zijn, het moet klinken. Deze drum heeft een bas die je hart raakt. Dus als je de ritmische ervaring wilt uitnodigen, wil je dat de drum je begeleidt in zijn geluid en dat hoort bij het hebben van een goed instrument.

D: Así se dice también que hay que escoger un «drum» chamánico, un tambor chamán

B: Sí.

D: Que se sienta alineado con tu corazón. Es interesante. O sea, la música no sólo es comprar algo de buena calidad, pero también es algo del alma.

B: Sin duda, el sonido grave mueve un montón de cantidad de energía; es el instrumento y el sonido que yo elegí. Y también cuando el tambor habla, como decía mi maestro africano, produce vibraciones y a nivel fisiológico las vibraciones son las que se transmiten por nuestro cuerpo, por nuestra agua y por los demás quienes estén en esa experiencia sonora.

D: Eso fue un resumen fantástico, el que acabas de hacer.

B: Teníamos que llegar ahí.

D: Gracias. ¿Y tienes alguna recomendación para los que buscan su propio ritmo?

B: Sí, no perderse la posibilidad de acercarse a la música. Digo, la sociedad occidental nos separa de la música a diferencia de, por ejemplo, cuando vas a África, donde la música y la vida cotidiana son una misma cosa. Nosotros hemos escindido las dos partes. Así que hagas lo que hagas en tu día a día, no te pierdas la curiosidad, la posibilidad de acercarte a la música. La música es de todos. La quietud y el silencio para mí son como condimentos fundamentales para escuchar el propio ritmo y luego ir hacia el pulso, hacia esa unidad básica que se encuentra cuando vas a correr, cuando estás cocinando, cuando respiras. Ese pulso es el primer ritmo que está en vos.

D: A ver si vamos después de la entrevista, si podemos saborearlo un poquito.

D: Zo wordt er ook gezegd dat je een sjamanistische trommel moet kiezen, een sjamanistische trommel.

B: Ja.

D: Dat het op één lijn ligt met je hart. Het is interessant. Ik bedoel, muziek is niet alleen iets kopen van goede kwaliteit, maar het is ook iets van de ziel.

B: Zeker, het basgeluid beweegt veel hoeveelheid energie; het is het instrument en het geluid dat ik koos. En ook wanneer de drum spreekt, zoals mijn Afrikaanse meester placht te zeggen, produceert het trillingen en op een fysiologisch niveau zijn het de trillingen die worden doorgegeven via ons lichaam, via ons water en via anderen die in die geluidservaring aanwezig zijn.

D: Dat was een fantastische samenvatting, wat je net deed.

B: We moesten er komen.

D: Dank je, en heb je nog aanbevelingen voor degenen die hun eigen ritme zoeken.

B: Ja, mis de kans niet om dichterbij de muziek te komen. Ik bedoel, de Westerse maatschappij scheidt ons van muziek, in tegenstelling tot bijvoorbeeld wanneer je naar Afrika gaat, waar muziek en het dagelijks leven één en hetzelfde zijn. We hebben de twee delen gesplitst. Dus wat je ook doet in je dagelijks leven, mis de nieuwsgierigheid niet, de mogelijkheid om dichterbij muziek te komen. Muziek is van iedereen. Rust en stilte zijn voor mij fundamentele hulpmiddelen om naar je eigen ritme te luisteren en dan naar de hartslag te gaan, naar die fundamentele eenheid die je vindt als je gaat hardlopen, als je kookt, als je ademt. Die puls is het eerste ritme dat in je zit.

D: Laten we kijken of we na het interview, er nog een beetje van kunnen genieten.

B: Dale, cómo no

D: ¿Hay algo más que quisieras agregar a esta entrevista?

B: No. Por por mi parte, no.

D: Bueno, ¿dónde te puede seguir la gente?

B: Bueno, hay una nueva plataforma que los quiero invitar, que es mi nueva «web», que es como un terreno donde pongo un poco de todo lo que soy. Así que si entran a www.biancalerner.com van a poder «chusmear» un poco de todo esto de lo que charlamos. Luego en las redes, en Instagram, Bianca Lerner y también Círculo de Tambores Argentina. Pueden ver nuestro trabajo, nuestro día a día y, finalmente, si «chusmean» en YouTube van a encontrar diferentes videos y círculos de tambores alrededor del mundo.

D: Gracias. Voy a poner tus enlaces en las notas del show para que te pueda encontrar la gente. Te quiero agradecer muchísimo por lo que has aportado

B: Muchas gracias a vos.

D: Me ha encantado.

B: Gracias.

D: Seguimos hablando después. Por ahora, muchas gracias y nos vemos.

B: Gracias, Debby. Gracias a todos.

B: Oké, natuurlijk.

D: Is er nog iets wat je hier aan toe wilt voegen?

B: Nee. Wat mij betreft niet, nee.

D: Nou, waar kunnen mensen je volgen?

B: Wel, er is een nieuw platform waarvoor ik jullie wil uitnodigen, en dat is mijn nieuwe "website", die een soort arena is waar ik een beetje van alles wat ik ben, op zet. Dus als je naar www.biancalerner.com gaat, kun je een beetje rondneuzen in alles waar we het over hebben. Dan op de netwerken, op Instagram, Bianca Lerner en ook Círculo de Tambores Argentina. Je kunt ons werk zien, ons dagelijks leven en, tenslotte, als je op YouTube kijkt, vind je verschillende video's en drumcirkels over de hele wereld.

D: Dank je. Ik zal je links in de show notes zetten zodat mensen je kunnen vinden. Ik wil je heel erg bedanken voor wat je hebt bijgedragen.

B: Dank je wel.

D: Ik vond het geweldig.

B: Dank je.

D: We praten later verder. Voor nu, heel erg bedankt en ik zie je nog wel.

B: Dank je, Debby. Bedankt allemaal.